

The responsibility of the farmer

Step 1

What to do: Prepare for shearing. Must be done prior to the shearer arrives

How

Why

Both shearer and sheep are better off if sheep is not fed within the last 8-12 hours prior to shearing

Less physical stress for shearer and sheep, cleaner shearing area

Be aware and avoid bits of straw and wood shavings in the wool the whole year around. Remove straw, silage and wood shavings from pen and shearing area

Avoid bits of straw and wood shavings in the wool

Organize the actual shearing area:

- Adequate lightening
- Clean and tidy
- Enough space for sheep and shearer, the stand should be at least 2.5 * 3 metres
- Straight floor of fibre board or wood. Concrete, stretched metal or carpet is not recommended
- Pen for shorn and woolly sheep
- Avoid draft on shearer
- Have broom, paperbags and paper to separate wool in the bags ready

Necessary to establish a good environment that ensures the quality in the actual shearing and woolhandling

Organise to shear black sheep last

Avoids black wool in white wool

Cut all paint off the sheep prior to the shearing begins

Paint is rubbish and is hard to separate during the shearing process

Make sure that separated wool does not get mixed when sheep are caught or released

Ensures that moving sheep is fast and efficient, furthermore is the quality of the wool taken care of

Step 2

What to do: Involvement in the shearing process

How

Why

It is the farmer's responsibility to make sure that the shearer can catch and let go of sheep in a rational way

Makes the shearing process more efficient

The farmer should be focused during the entire shearing process

Proper woolhandling requires accuracy

When the shearer sorts out thighs, belly and crutch/tail wool, the farmer must remove it fast and efficiently

Ensures the quality of the wool without interfering with shearer's efficiency

Pack urine stained and dirty wool (H3) separate from other wool. Dags are rubbish

H3 and dags packed with thighs, belly and crutch/tail wool will reduce the quality of thighs, belly and tail/crutch wool

Shearer's responsibility

Step 1

What to do: Actions to avoid spreading of contagious diseases

How

Why

The shearer must be familiar with existing regulations from the veterinary authorities regarding spreading of diseases and follow these

To avoid spreading of diseases amongst stocks

Step 2

What to do: Shearing and woolhandling

How

Why

Treat the animal in accordance with the Act of animal welfare

Ensures animal wellbeing

As a part of the shearing process the shearer ensures the quality of the wool by removing thighs, belly and tail/crutch wool from the fleece

Necessary to maintain the quality of the wool

Focus to avoid damage to the skin and adjust speed in regard to the sheep being shorn

Ensures the value of the skin

Make as little double cut as possible

Ensures the quality of the wool in regard to length requirements

Always keep combs and knives sharp and consequently avoid damage to the skin. Shearer must grind and do up gear

Necessary to ensure the quality of the skin

Give notice if there are black spots in white wool

Must be separated immediately, almost impossible later

Working Instructions for sheep shearing

Saue- klypping Sheep shearing

Arbeidsbeskrivelse

Kva skal gjerast:

Bonde og klyppar skal avklare samarbeidsforhold

Korleis

- Gjennomgå forrige aktuelle ulloppgjør (høst/vår-ull) for sekkeull, studer anmerkningskodar/klassar og sjå på forbedringspotensiale
- Gjennomgå arbeidsbeskrivelsen
- Avklare ansvarsforhold
- Avklare arbeidsdeling

Kvifor

Sikre ullkvalitet, skinnkvalitet, dyrevelferd og gode arbeidsforhold for begge partar

Working instructions

What to do:

The farmer and shearer must clarify how to co-operate

How:

- Have a look through payslips (from the same season one is about to harvest now). The grades and comments here will be a guide to a potential improvement
- Go through the working instructions
- Clarify the distribution of responsibility
- Clarify the division of labour

Why:

To ensure good quality of the wool, skin, the animal's wellbeing and good working conditions for everyone

norilia

Nortura
- fra råvarer til merkevarer

Bonden sitt ansvar

Trinn 1

Kva skal gjerast: Førebuing til klypping. Dette må gjerast før klypparen kjem til garden

Korleis

Det er ein fordel for sauene og klypparen at dyret ikkje er føra 8 – 12 timar før klypping

Unngå fôrrestar og kutterspon i ulla gjennom heile fôringsperioden. Fjerne alle fôrrestar i bingen og på klyppeplassen

Tilrettelegge forholda på sjølve klyppeplassen:

- Godt lys
- Reint og ryddig
- God plass for sau og klyppar. Klyppeplassen bør vere min 2,5 * 3 meter
- Rett underlag, huntonitt eller tregolv. Betong, strekkmetall, teppe bør ikkje brukast
- Binge for klypt og uklypt sau
- Unngå trekk på klypparen
- Plenrive, papirsekkar og skiljeark skal vere på plass

Organisere det slik at svarte dyr vert klypt til slutt

Fjerne all merkemaling før klyppinga starter

Henting / avlevering av dyr bør vere gjennomtenkt slik at ulla ikkje vert rota saman

Kvifor

Mindre fysisk påkjenning for klyppar og sau, reinare klyppeplass

Unngå vegetabiler i ulla

Nødvendig for å skape ein god arbeidsplass som sikrar kvalitet i sjølve klyppinga og ullbehandlina

For å unngå svart ull i kvit

Skal kasserast og er vanskeleg å fjerne under sjølve klyppinga

Sikre rask og effektiv flytting av dyr utan at det går utover ullkvaliteten

Trinn 2

Kva skal gjerast: Deltaking under klyppinga

Korleis

Bonden skal syte for at henting og avlevering av sau er mest mogeleg rasjonell

Bonden skal heile tida vere fokusert på klyppeprosessen

Etterkvart som klypparen sorterar ut lår/hale/buk skal bonden raskt og effektivt fjerne denne ulla

Urinbrend og svært tilskitna ull (H3) skal pakkast for seg sjølv. Klumpar av skitt/møkk skal kasserast

Kvifor

For å gjere klyppeprosessen mest mogeleg effektiv

For å oppnå rett sortering

Sikre ullkvaliteten og ikkje hindre klypparen i å jobbe effektivt

H3 saman med lår/hale/buk fører til kraftig reduksjon i kvalitet på lår/hale/buk

Klypparen sitt ansvar

Trinn 1

Kva skal gjerast: Tiltak for å sikre at det ikkje vert overført smitte mellom buskapar

Korleis

Klypparen skal vere kjent med og fylgje opp eksisterande krav frå Mattilsynet angående smittefare

Kvifor

For ikkje å spreie smittsame sjukdommar mellom besetninger

Trinn 2

Kva skal gjerast: Klypping og sortering

Korleis

Handsame dyret etter Lov om dyrevern

Som ein del av klyppeprosessen skal han sikre ullkvaliteten ved fysisk å skilje ut lår/hale/buk fra resten av fellen

Fokusere på å klyppe med minst mogeleg skade på skinnet og tilpasse farten etter kva dyr han klypper

Lage minst mogeleg dobbelklypp

Skal til ei kvar tid halde kammar og knivar i slik stand at han klypper minst mogeleg hol i skinnet. Her inngår sliping av knivar og sliping og pussing av kammar

Gi beskjed dersom han ser svart ullflekk i kvit fell

Kvifor

Sikre dyrevelferd

Nødvendig for å ta vare på ullkvaliteten

Sikre verdien på skinnet

Sikre ullkvaliteten mhp lengdekrav

Nødvending for å sikre skinnkvalitet

Må skiljast ut under klypping, nesten umogeleg etter klippinga

Arbeidsbeskrivelse for saueklypping

Informasjon

Levér ulla til en av våre ullstasjoner, og nyt godt av fordelane våre:

- Progressivt pristillegg på haustull som vert avrekna veke 1-24
- 0,60 kr/kg i pristillegg på ull som tilfredsstillar krava til god ullbehandling
- 0,85 kr/kg til lag som organiserer inntransport av ull i henhold til NSG-avtala
- Personleg tilbakemelding på ullavrekninga om kvalitetsfeil og feil i ullbehandlinga som reduserer ulloppgjeret

Lær meir om korleis du kan auke det økonomiske utbyttet av ulla

Vi kan tilby:

- Gjennomgang av laget si ullavrekning med fokus på tiltak for å betre ulloppgjeret
- Opplæring gjennom ullbehandlingskurs, fjøsmøter, besøk på ullstasjonen
- Brosjyrer om klypping og ullbehandling

Ta kontakt med medlemsavdeling eller ullstasjon dersom du ynskjer å lære meir om ull eller har spørsmål. På våre nettsider www.norilia.no vil du finne nyttig informasjon om ullbehandling og leveringsvilkår.

Ull kan leverast på fylgjande ullstasjonar:

Ullstasjon	Telefon
Gol	32 02 96 12
Førde	57 83 47 53
Sandeid	52 76 42 05
Forus	52 87 78 23
Bjerka	975 47 276
Malvik	480 11 710
Målselv	958 98 388
Harstad	77 07 97 27

NORILIA AS
Postboks 360 Økern
N-0513 OSLO, Norway
Tel 03070
Tel +47 22 90 30 70
Fax +47 73 56 49 32
www.norilia.no

NORTURA SA
Postboks 360 Økern
N-0513 OSLO, Norway
Tel 03070
Tel +47 22 90 30 70
Fax +47 73 56 48 00
www.nortura.no